

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	LİT 308. Dünya ədəbiyyatı-2, 3 kredit 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavr	
	Tədris semestri	2022/2023-cü tədris ilinin yaz semestri	
	Fənni tədris edən müəllim	Qardaşxan Əzizxanlı	
	E-mail:	gardashkhan.asiskhanli@kazar.org	
	Telefon:	Mob.: 050 592 00 44	
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Məsləhət saatı	12.00-13.00	
	Prerekvizitlər	Dünya ədəbiyyatı-1	
Tədris dili	Azərbaycan dili		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	<p>Əsas dərsliklər:</p> <p>1. Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı” II cild, Ali məktəblər üçün dərslik, (İntibah dövrü, XVII-XVIII əsr dünya ədəbiyyatı), Bakı, “Bilik”, 2013, 536 s.</p> <p>2. Ə.Xəlilov “Dünya əd” I cild, Bakı, “Araz” n., 2011, 450 s.</p> <p>Əlavə dərsliklər:</p> <p>1.T.Novruzuov, Dünya ədəbiyyatı tarixi, III hissə, Orta əsrlər Avropa ədəbiyyatı. I kitab, Bakı, 2010.</p> <p>2. T.Novruzov, XVII əsr Qərb ədəbiyyatı, Bakı, 1994.</p> <p>3. A.Y.İshaqlı, XVII əsr Qərbi Avropa ədəbiyyatı, Bakı, 2012.</p> <p>4. İ.Şıxlı, XVIII əsr xarici ədəbiyyat tarixi, 1970.</p> <p>Mənbələr:</p> <p>1.A.Dante, “İlahi komediya”, B., 1973, 1988, 2004</p> <p>2.C.Bokkaçio, “Dekameron”, B., 1966</p> <p>3.M.Servantes, “Don Kixot”, B., 1985</p> <p>4.N.Bualo, “Poeziya sənəti”, B., 1969</p> <p>5.R.Erazm, “Səfəhliyin tərifi”, (tərc. N.Hüseynli), B., Alatoran, 2010</p> <p>6.V.Şekspir, “Seçilmiş əsərləri”, B., Azərnəşr, 1962</p> <p>7.Y.V.Höte, “Qərb-Şərq divanı”, B., “Yazıcı”, 2000</p> <p>8. F.Rable. Qarqantua və Pantaqruel (tərc.: Ə.Cavad, B., Öndər, 2005.</p> <p>9.Fransız ədəb. antol. (J.B.Molyer “Skapenin kələyi”), B., 2013, Şərq-Qərb və b.</p>		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı	aprel 2023	30
	Davamiyyət	may 2023	5
	Fəallıq	may 2023	5
	Ev tapşırığı	fevral-mart 2023	5
	Prezentasiya / Qrup müzakirəsi	mart –may, 2023	5
	Quiz	may 2023	10
	Final imtahanı		40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Dünya ədəbiyyatı -2” (“Orta əsrlər Avropa ədəbiyyatı”) Azərbaycan Respublikasının ali ədəbiyyat təhsili sistemində tədris olunan zəruri fənlərdəndir. Fənnin tədrisini zəruri edən amillər, həm də həmin dövrdəki ədəbi tarixi prosesin öyrənilməsinə yeni baxış, ədəbi tarixi inkişafın qanuna uyğunluqlarının müasir metodika ilə öyrənilməsidir. “Orta əsrlər Avropa ədəbiyyatı”, xüsusilə renessans dövürü ədəbiyyatı müasir ədəbiyyatşunaslıq üçün yenə də aktual qalmaqdadır. Bu da ilk növbədə, Orta əsrlər Avropa orta ədəbiyyatının özəlliyi, dünya ədəbiyyatına göstərmiş olduğu böyük təsirlə bağlıdır. Bu fənn tələbələrin bədii-estetik zövqünü formlaşdırılmala yanaşı, onları dünya mədəniyyəti xəzinəsinə layiqli töhfəsini vermiş dahi söz sənətkarlarının yaradıcılığı ilə yaxından tanış edir. Fənnin tədrisi zamanı Avropa ədəbiyyatı nümunələri ilə Azərbaycan ədəbiyyatı arasında müvafiq paralellər aparılır, ədəbi-tarixi proseslərin qarşılıqlı əlaqə prinsiplərinə xüsusi diqqət yetirilir.		

Kursun məqsədi	"Dünya ədəbiyyatı-2 " fənni intibah dövrü daxil Orta əsrlər Avropa ədəbiyyatının ən yaxşı nümunələrinin tədrisi məqsədini daşıyır. Avropa ədəbiyyatının tədqiqi və tədrisi ali ədəbiyyat təhsilinin zəruri tərkib hissəsidir. Tədris olunan kursun başlıca məqsədi - tələbələrdə Avropanın orta əsrlər ədəbiyyat haqqında elmi bilikləri formalaşdırmaqdır. Tələbələrin ümümdünya tarixi-ədəbi prosesin ayrı-ayrı inkişaf mərhələləri, qanuna uyğunluqları və nəzəri-təcrübə naliyyətləri ilə tanış olması kursun məqsədinə daxldır. Fənnin tədrisi zamanı Qərbi Avropa mədəniyyəti tarixində ənəmlı rol oynayan İntibah, Klassizizm, Maarifləndirmə dövrlərinə xüsusi diqqət yetirilir.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Bu fənnin öyrənilməsi nəticəsində tələbələr İntibah (Renessans) və Orta əsrlər dövründə, əsasən, Qərbi Avropa ədəbiyyatı ilə tanış olacaq, həmin dövr Qərbi Avropa ədəbiyyatının inkişaf qanuna uyğunluqlarına hərtərəfli və sistemli şəkildə bələd olacaqlar. Bu dövrlərin ədəbi kursun bələd olarkən öyrəncilər mövcud olan ədəbi cərəyanlar, eləcə də ayrı-ayrı yazıçıların həyat və yardımıcıları ilə tanış olacaqlar ki, bu da öyrəncilərin bədii-estetik zövqlərinin yüksək və kamil şəkildə təşəkkül edib, formalaşmasına hesablanmışdır.
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış və qiymətləndirmə meyarları)	<p>Davamiyyət Davamiyyətə görə veriləcək bal zamanı tələbənin dərsdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması nəzərə alınacaqdır. Üzürsüz buraxılan hər dərs üçün 0,5 bal çıxılacaq. Tələbənin davamiyyəti hər dərs yoxlanacaq, əgər tələbə dərslərin 25%-dən çoxunda iştirak etməyib, imtahana buraxılmayacaq. Davamiyyət balı semestr boyunca qeydiyyat aparılaq final imtahanından əvvəl yazılıacaqdır.</p> <p>Fəallıq Fəallıq balı semestr boyunca izlənilərək final imtahanından əvvəl yazılıacaqdır. Fəallığa görə bal tələbənin müzakirələrdə iştirakına, mətnlərin təhlilində göstərdiyi fəallığa, semestr boyu həftəlik dərs programına hazırlaşmasına, əlavə dərsliklərə və ədəbiyyata göstərdiyi marağğa görə veriləcəkdir. Həmçinin fəallıq balı, eyni zamanda "Ədəbiyyat səyyahları" sayılı üzərindən verilə bilər. Əgər tələbə saytda dərc olunan uyğun materiallara şifahi və ya yazılı şəkildə münasibə bildirərsə, bu da onun fəallıq balına müsbət təsir göstərmiş olacaqdır.</p> <p>Tapşırıqlar, quiz, testlər, prezentasiya/ qrup müzakirəsi Tələbələr keçilən mövzular əsasında əsərlərdəki ayrı-ayrı obrazların təhlili üzrə, yaxud "Ədəbiyyat səyyahları" saytında dərc edilən dünya ədəbiyyatına aid uyğun materiallara fikirlərini yazılı bildirməklə ev tapşığını yerinə yetirərkən plagiarizmə yol verməməli, əldə etdikləri məlumatların mənbələrinə istinad etməlidirlər. Tapşırıqlarda 25% və daha çox plagiarizm halları (istinadlar istisnadır) aşkarlandıqda iş sıfırlanacaq. Tələbələrin bir-birindən köçürməsi aşkarlanarsa, iş ləğv olunacaq. Tapşırıqlar vaxtından gec verildikdə tapşırıqqa ayrılmış baldan 20% çıxılacaqdır Mövcud biliyin semestr ərzində yoxlanılması üçün aralıq və yekun imtahan öncəsu quizlər keçiriləcəkdir. Əgər tələbənin "Ədəbiyyat səyyahları" saytında keçilən dərslərə aid mövzuda yazılı dərc olunarsa, həmin yazı quizi əvəz edə bilər. Quizdə test üsulu tətbiq olunur. Fərdi təqdimatın/Qrup müzakirəsinin qiymətləndirilməsində mövzu ilə bağlı mövcud tədqiqatlarla tanışlıq və elmi araşdırmanın səviyyəsi, mövzunun əhatə olunma miqyası, şəkil və illüstrasiyalardan yerli-yerində istifadə edilməsi, təqdimatdakı planlılıq və ardıcılıq kimi meyarlar nəzərə alınacaq. Təqdimatlar dizayn və məzmun baxımından mükəmməl olmalıdır. Tələbələr dərs zamanı mövzuya uyğun pptx yaxud videomaterial hazırlamaqla yanaşı, mövzunu daha dərindən mənimsemək üçün müəllimin sual-cavabında iştirak etməlidir. Hər dərs saatında hər biri ən çoxu 10-15 dəqiqə ərzində bir təqdimat təqdim edilə bilər. Semestr ərzində müxtəlif mövzular üzrə ən azı bir prezentasiya təqdim edilməlidir. Semestrin bitməsinə iki qoşa dərs saatı qalmış bütün tapşırıqlar təhvil verilməlidir.</p>

İmtahan haqqında

- Final imtahanında suallar aralıq imtahanından sonra keçilmiş materialların əsasında tərtib olunur.
- İmtahana hazırlaşarkən dərslərdə götürülmüş qeydləri öyrənməklə yanaşı, dərsin iş planında göstərilmiş ədəbiyyatlırlar, o cümlədən başqa mənbələrə də müraciət etmək lazımdır.
- İstifadə ediləcək ədəbiyyatın bir qismi tərəfimizdən təmin ediləcəkdir.
- Aralıq və Final imtahanlarının hər ikisində suallar test və ya klassik ola bilər.
- İmtahan cavablarını istər yoldaşından, isterse də internet resursundan köçürən tələbələr həmin

		sualdan qiymətləndirilmirlər.	
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix(planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.		<p>İntibah dövrü və XVII-XVIII əsr Avropa ədəbiyyatı <i>Orta əsrlər ədəbiyyatı.</i> Orta əsrlər dövrü Qərb ədəbiyyatı. Feodalizm dövrü Qərb ədəbiyyatı <i>İntibah dövrü ədəbiyyatı</i></p>	<p>Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı”, I c., B., “Araz” n.,2011, s.167-178, s.269-310</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”,2013, s.7-28</p>
2.		<p><i>İtaliyada intibah.</i> A.Dantenin “İlahi komediya” əsəri F.Petrarkanın sonetləri. C.Bokkacionun “Dekameron” əsəri</p>	<p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 29-90.</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013,s.91-135.</p>
3.		<p><i>İngiltərədə intibah.</i> C.Çoser. “Kenterberi hekayələri”. V.Şekspirin yaradıcılığı. Sonetləri.</p> <p>V.Şekspirin “Hamlet” və “Otello” faciəsi</p>	<p>Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı”, I c., B., “Araz” n.,2011, s.302-304.</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 136-142</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013,s.142-156</p>
4.		<p>V.Şekspir. “Kral Lir”və “Maqbet” faciəsi</p> <p><i>İspaniya və Portugaliyada intibah.</i> Servantes. “Don Kixot” cəngavər romanına parodiya kimi.</p>	<p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013,s.157-175</p> <p>Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı”, I c., B., “Araz” n.2011,s.364-367</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 177-198</p>
5.		<p><i>Almaniya və Niderlandda intibah.</i> Erazm Roterdamlı. “Səfəhliyin tərifi”. seminar</p> <p>Fransada İntibah. F. Rablenin “Qarqantua və Pantaqruel” əsəri</p>	<p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 199-224</p> <p>F.Rable. Qarqantua və Pantaqruel (tərc.:Ə.Cavad, B., Öndər, 2005.</p>
6.		<p>XVII əsr Qərbi Avropa ədəbiyyatı.</p> <p><i>İspan ədəbiyyatı.</i> Lope de Veqa. “Sevilya ulduzu”.</p>	<p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”,2013,s.226-245</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”,2013,s.246-253</p> <p>Lope de Veqa.”Seçilmiş əsərləri”, Bakı, Şərq-Qərb, 2017</p>
7.		<p><i>Fransız ədəbiyyatı.</i> P.Kornelin “Sid” faciəsi.</p> <p>Aralıq imtahanı</p>	<p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., 2013, s. 255-284;</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., 2013, s. 285-291</p>
8.		<p>J.Rasinin “Fedra” əsərinin məzmunu.</p> <p>J.B.Molyerin “Skapenin kələyi” komediyası. “Tartüf,” “Don Juan”, “Xəsis”, “Mizantrop”</p>	<p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəb.”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 292-297.</p> <p>Ə.Xəlilov “Dünya ədəb., II c., B., “Bilik”, 2013, s. 298-307; “Fransız ədəb. antol.” (J.B. Molyer “Skap</p>

		komediyalarının məzmunu	kələyi”), B.,2013,Şərqi-Qərb,s.14-62.
9.		<i>İngilis ədəbiyyatı</i> . Con Miltonun “İtirilmiş cənnət”, “Qaytarılmış cənnət” poemalarının məzmunu. <i>XVIII əsr Qərbi Avropa ədəbiyyatı (I hissə)</i>	Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 309-314 Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 316-335
10.		<i>XVIII əsr Qərbi Avropa ədəbiyyatı (II hissə)</i> <i>İngilis ədəbiyyatı</i> . C. Swiftin “Qulliverin səyahəti” romanı realist fantastika janrıının nümunəsi kimi.	Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s.335-350 Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 352-383
11.		<i>Erkən maarifçilik dövrü ədəbiyyatı</i> . D.Defonun “Robinzon Kruzonun həyatı və qəribə macəraları” romanı. <i>Fransız ədəbiyyatında maarifçilik</i> . F. Volterin “Kandid, yaxud optimizm” əsəri	Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 384-403 Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 405-446
12.		D.Didronun “Ramonun qardaşı oğlu” əsəri. J.J.Russonun “Yuliya və ya Yeni Eloiza” əsərinin məzmunu. Quiz/ sınaq imtahani	Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013,s.447-469 Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 470-481
13.		Ş.L. Monteskyö. “Fars məktubları”nın məzmunu Alman ədəbiyyatında maarifçilik. Y.V.Höte. “Gənc Verterin iztirabları” əsəri	Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 482-492 Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı”, I c., B., “Araz” n.,2011, s.377-384
14.		Y.V.Höte. “Faust” əsərində xeyirlə şərin mübarizəsi. F.Şillerin “Qaçaqlar”əsəri	Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı”, I c., B., “Araz” n.,2011, s. 384-393 Ə.Xəlilov, “Dünya ədəbiyyatı”, I c., B., “Araz” n.,2011, s. 393-430
15.		F.Şillerin “Məkr və məhəbbət” əsəri. seminar <i>/Keçilənlərin təkrarı/</i>	Ə.Xəlilov “Dünya ədəb.”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 493-501 Ə.Xəlilov “Dünya ədəbiyyatı”, II c., B., “Bilik”, 2013, s. 501-504
		Final imtahani	

Bu tədris programı fənn haqqında tam məlumatı özündə əks etdirir və hər hansı dəyişiklik barədə öncədən xəbər veriləcək.